

Nr 225.

Godkänd av första kammaren den 31 maj 1922.

Godkänd av andra kammaren den 31 maj 1922.

*Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl.
Maj:ts proposition angående ratificering av vissa
ändringar i akten för Nationernas förbund.*

(Konstitutionsutskottets utlåtande nr 18.)

Till Konungen.

Genom en den 17 februari 1922 dagtecknad proposition, nr 69, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag, föreslagit, att riksdagen måtte samtycka till att de av Nationernas förbunds andra församling beslutade ändringarna i förbundsaktens artiklar 4, 6, 12, 13, 15, 16 och 26 må av Eders Kungl. Maj:t för Sveriges del ratificeras.

Beträffande förslaget formella avfattning har riksdagen icke kunnat undgå att uppmärksamma det mindre tillfredsställande sätt, varpå aktens ursprungliga ordalydelse nu anknyter sig till de i artikeln 16 enligt ändringsförslaget infogade tilläggsbestämmelserna. I berörda artikels ursprungliga skick hade första och andra styckena följande lydelse:

»Om medlem av förbundet griper till krig i strid mot sina förpliktelser enligt artiklarna 12, 13 eller 15, skall ifrågavarande stat anses därigenom utan vidare hava begått en krigshandling emot samtliga övriga medlemmar av förbundet. Dessa förbinda sig att omedelbart avbryta alla förbindelser av kommersiell eller finansiell

art med den fördragsbrytande staten, att förbjuda alla förbindelser mellan sina inbyggare och inbyggare i ifrågavarande stat samt att förhindra alla förbindelser av finansiell, kommersiell eller personlig art mellan denna stats innebyggare och innebyggare i varje annan stat, oberoende därav, huruvida den tillhör förbundet eller ej.

Det åligger i sådant fall rådet att föreslå de särskilda regeringar, saken angår, med vilka lant-, sjö- eller luftstridskrafter de särskilda förbundsmedlemmarna skola bidra till de väpnade styrkor, som skola användas till hävdande av förbundsförpliktelsernas helgd.»

Dessa stycken ha enligt förslaget lämnats oförändrade, men mellan desamma ha tre nya stycken inskjutits, så att det ursprungliga andra stycket blivit det femte i artikeln. Orden »i sådant fall» i styckets början, vilka ursprungligen endast hänförde sig till innehållet i artikeln första stycke, ha därigenom fått en oklar innebörd. Av riksdagens konstitutionsutskott från kungl. utrikesdepartementet infordrad utredning har givits vid handen, att vid Nationernas förbunds andra församling i Genève vederbörande utskott föreslagit sådan ändring av förevarande stycke, att de mot orden »i sådant fall» i franska och engelska grundtexterna svarande orden skulle utgå, men att något beslut om den sålunda föreslagna ändringen icke av församlingen fattats. Orden komma sålunda att kvarstå, även om de nu i artikeln infogade tilläggsbestämmelserna bliva definitivt gällande. Generalsekreteraren hos Nationernas förbund har på förfrågan från utrikesdepartementet såsom sin uppfattning framhållit, att orden »i sådant fall», därest tilläggsbestämmelserna träda i kraft, komma att hänsyfta på »den allmänna situation, varom de föregående styckena i artikeln tala, d. v. s. det fall att en medlem av förbundet griper till krig i strid mot aktens bestämmelser».

Ehuru ordens kvarstående i artikeln efter dess ändring måste anses ägnat att medföra någon oklarhet, har likväl olägenheten härav icke syntts riksdagen vara av beskaffenhet att utgöra hinder för förslagets antagande av riksdagen.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

Stockholm den 31 maj 1922.

Med undersätlig vördnad.